

paa, jeg kan kun sige, at vi i Udvalget have handlet — og det have vi alle været enige om i vore Udtalelser i Dag — med Henblik paa den Nødvendighed, der blev budt os, det Pres, der blev lagt paa os. Jeg for mit Vedkommende har været overordentlig glad ved at kunne række Haand til, at man fik opført Bygningerne ved Bregninge, fordi jeg saa paa Sagen saaledes, at det hastede med at skaffe de mange forsømte Børn et saadant Hjem, hvor de kunde finde en human og god Opdragelse, og hvor tilfredsstillende hygieiniske Vilkaar vare for Haanden. Naar der nu bagefter kommer saa megen og saa stærk Kritik, kan jeg selvfølgelig kun slutte mig dertil. Selv om jeg i sin Tid har været med til at ønske disse Anstalters Overførelse til Bregninge og har været ivrig derfor, kan jeg dog ganske og aldeles slutte mig til de Beklagelser, der ere rejste over, at der er sket saa store Overskridelser, og over, at man nu kommer til Staten og forlanger Penge til det, som man mener fra Anstalternes Side er blevet forsømt. Man har bygget for dyrt, man mener ikke at kunne komme ud af Uføret, og man siger saa til Staten, da den ikke kan lade Sagen gaa ligegyldig hen: Vær saa god, op med Brikkerne, det er eders Sag at sørge for, at Foretagendet ikke gaar i Staa. Jeg maa ligesom de øvrige ærede Talere beklage, at Forholdene have taget denne Vending.

A. Nielsen: Jeg bad om Ordet for at nedlægge Indsigelse mod, hvad den sidste ærede Taler (Meyer) fremførte i Begyndelsen af sit Foredrag. Han ytrede nemlig, at Udvalgets Medlemmer vare overbeviste af Ministeren og Professor Keller om, at Bregninge var det rette Sted at lægge Aandssvageanstalterne. Jeg nedlægger Indsigelse derimod, jeg tør sige baade for mit eget Vedkommende og for et større Antal Medlemmer af Udvalget. Vi vare ikke overbeviste om, at det var Stedet. Tværtimod! Men vi vare, som den ærede Taler senere sagde, efter at jeg allerede havde begært Ordet — der gjorde han sig skyldig i en Modsigelse — under et ganske utilladeligt Pres. Forholdet var det, at det hed: Enten Bregninge eller intet! Og i sidste Tilfælde havde Rigsdagen Ansvar for, at de aandsvage bleve slupne ud over Landet. Og for de aandsvages Skyld maatte de forstandige bøje sig. Dette var Forholdet, som det virkelig laa for. Nu vilde det ærede Medlem dog til en vis Grad om ikke undskylde, saa dog forklare,

at om vi ikke havde valgt Bregninge, men Viborg — lad os blot gaa lige til Sagen — saa havde vi maaske haft den samme Historie der. Det tror jeg paa ingen Maade. For det første havde der været rigeligere Midler til Stede, som det paavistes i det udmærkede Foredrag, vi hørte af det ærede Medlem for Københavns Amts 3die Valgkreds (Oscar Hansen), over 100,000 Kr. havde der været mere til Disposition, end der var for Bregninges Vedkommende, og alene Stedet, Egnen og Forholdene der gjorde det muligt der at agere med større Sparsommelighed, end man kan forudsætte, Tilfældet har været ved Bregninge. De mere tarvelige Forhold, man ved Viborg havde arbejdet under, havde sikkert gjort, at man var kommen lettere og bedre igennem med det Beløb, der var til Raadighed. Jeg ønskede blot at nedlægge en Indsigelse imod, at Udvalgets Medlemmer have været overbeviste om, at det rette var at gaa til Bregninge. Det var Udvalget ikke overbevist om, i alt Fald mange af Udvalgets Medlemmer maa tage Afstand derfra, men vi vare under et utilladeligt Pres, det havde jeg Lejlighed til at omtale allerede den Gang. Jeg havde for mit eget Vedkommende et temmelig skarpt Ordskifte med den højtærede Minister, jeg haaber ikke, at Ministeren mindes det med Bitterhed, jeg har i alt Fald ikke gjort det, og skal heller ikke gøre det fremdeles, Forholdene førte det jo med sig. Men jeg vil haabe, at den højtærede Minister nu har faaet det Indtryk af denne Sag, at det altid vil være heldigt at tage Hensyn til Ønsker i Rigsdagen, naar de bæres frem, støttede med gode Grunde, og de Ønsker, der bæres frem den Gang, kom fra Medlemmer, der stode uinteresserede paa dette Punkt. Man sagde om mig, at jeg var interesseret, fordi jeg repræsenterede en Kreds nærvæd, men de ærede Medlemmer, der have talt i Dag, og de ærede Medlemmer for Bornholm og for Holbæk stode sammen med mig, fordi det var det naturlige, hvad vi ønskede. Men Ministeren trumfede i Bordet for os, maaske ikke saa meget af egen Drift, men — nu vil jeg nødig sætte den ærede Minister ned ved at sige som Talerør for Professor Keller — fordi han i Egenskab af Minister ved Forholdet til Professor Keller blev ført til at optræde saaledes. Det gjorde det umuligt for os at hævde den Stilling, vi burde have hævdet, og nu have vi Følgen deraf. Jeg haaber, at den højtærede Minister har taget Lære deraf, og at det maa blive til Nytte for kommende Ministre.